

T.E.

País Valencià

CCOO
federació d'ensenyament

S U P L E M E N T

NÚM. 321 - MARÇ 2011

www.pv.ccoo.es/ensenyament

L'APRENENTATGE PERMANENT: ENTRE EL PASSAT I EL FUTUR

1995 / 2011: XVIé aniversari de la Llei de FPA

**ELECCIONS PSEC:
PERSONAL FUNCIONARI**

**ACORD SOCIAL I ECONÒMIC:
PENSIONS A L'ENSENYAMENT PRIVAT**

**ENTREVISTA:
JOAN
ROMERO**

Sumari

NÚMERO 321 - MARÇ DE 2011

EDITORIAL

Aprentatge permanent: entre el passat i el futur

Miguel Ángel Vera 3

ESPECIAL FPA

Aprentatge permanent i FPA: entre el passat i el futur

Miguel Ángel Vera, Paco Molina, Raül Alcocel, Dolors Monferrer, Pep Aparicio 4

Algunes qüestions pendents

Paco Molina, Miguel Ángel Vera, Raül Alcocel, Dolors Monferrer, Pep Aparicio 6

Reptes i oportunitats per a l'aprenentatge permanent a Espanya
Mario Rodríguez Alvarino 8

LA FPA A L'ÀMBIT MUNICIPAL

Ajuntament d'Alaquàs

Elvira García 9

ENTREVISTA

Joan Romero González

Dolors Monferrer, Pep Aparicio i Ferran Garcia 10

LA FPA A L'ÀMBIT MUNICIPAL

Ajuntament de l'Alcúdia

Robert Martínez Correcher 13

Fer i desfer, la feina del matalasser

Vicent Guijarro i Encarna Such 14

Vint-i-cinc anys d'un programa municipal de formació d'adults

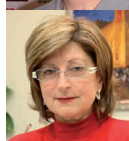
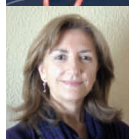
Alumnes de l'Escola d'Adults d'Alboraia 15

ENSENYAMENT PRIVAT

Les pensions

Pepa Ramis 16

PSEC 18

llocs on pots trobar-nos

COMARCA	TEL.	CORREU ELECTRÒNIC
COMARQUES DEL NORD	96 426 01 52	ensecastello@pv.ccoo.es
CAMP DE MORVEDRE - ALT PALÀNCIA	96 267 47 21	uc1515@pv.ccoo.es
EL CAMP DE TÚRIA	96 278 34 68	ensenyament@pv.ccoo.es
L'HORTA	96 388 21 55	ensenyament@pv.ccoo.es
LA HOYA DE BUÑOL	96 250 03 94	uc1519@pv.ccoo.es
PLANA DE UTIEL - REQUENA	96 230 25 69	uc1519@pv.ccoo.es
LA COSTERA - C. NAVARRÉS	96 228 01 45	uc1517@pv.ccoo.es
LA VALL D'ALBAIDA	96 291 45 04	uc1525@pv.ccoo.es
L'ALCOIÀ - COMTAT	96 554 39 66	uc1502@pv.ccoo.es
LA SAFOR	96 295 41 36	uc1523@pv.ccoo.es
LA RIBERA	96 241 77 95	alzira-ensenyament@pv.ccoo.es
ALACANTÍ	96 598 25 84	epublica-alacanti@pv.ccoo.es eprivada-alacanti@pv.ccoo.es
LA MARINA	96 578 01 72	denia@pv.ccoo.es
	96 585 70 07	uc1506@pv.ccoo.es
ALT VINALOPÓ	96 580 09 70	uc1507@pv.ccoo.es
MITJÀ I VALLS DEL VINALOPÓ	96 538 79 47	uc1507@pv.ccoo.es
BAIX VINALOPÓ	96 667 53 00	enselx@pv.ccoo.es
VEGA BAIXA	96 674 00 65	enseorihuela@pv.ccoo.es
	96 571 14 56	ensetorreveja@pv.ccoo.es

UNIVERSITAT

VALÈNCIA - ESTUDI GENERAL	96 398 30 17	ccoo@uv.es
POLITÈCNICA DE VALÈNCIA	96 387 70 40	ccoo@upv.es
ALACANT	96 590 34 86	ccoo@ua.es
JAUME I DE CASTELLÓ	96 472 88 13	ccoo@nuvol.uji.es
MIGUEL HERNÁNDEZ, ELX	96 665 85 94	ccoo@umh.es

Les fotografies d'aquesta revista corresponen a la xerrada "L'aprenentatge permanent: situació i propostes a l'àmbit estatal", de Miguel Soler, el 28 de gener de 2011 i a paisatges de l'Alt de Cerverola, Sagunt.

T.E.

CCOO
federació d'ensenyament

**PAÍS
VALENCIÀ**

La Revista T.E. del País Valencia se edita també en castellano. Esta edición la podéis consultar en nuestra página web: www.pv.ccoo.es/ensenyament. La encontraréis en el apartado: **Publicacions / Federació d'Ensenyament CCOO-PV / TE**, disponible desde el número 258 correspondiente al mes de diciembre de 2004

Coordina:

Ferran Garcia

Consell de Redacció:

Miguel Ángel Vera, Inma Sánchez, Ramón Martínez, Pepa Ramis, Alfonso Rodríguez, José Manuel Mora, Pilar Paniagua, Paco Sellés, Neus Carrasco, Fernando Casanova, Patricia Serrano, Ferran Garcia, Maribel Belda, Lluís Màrquez, Mari Ángeles Gea, Alberto Parra, Lourdes Peñalver, Luis G. Trapiello, Xelo Valls, Alejandro Lorente, Mada Macià, Ana Belén Peirats, Maria Amat

Coordina l'edició en castellà:

Roberto Romero

Col·labora: Dolors Monferrer

Col·laboració gràfica: Ximo Antón

Oficina de Promoció i d'Ús del Valencià de CCOO PV:

Purín Morant - Lluís Armero

Edita:

Federació d'Ensenyament de CCOO PV
www.pv.ccoo.es/ensenyament

Imprès en paper reciclat

DIPÒSIT LEGAL: M. 4406-1992
ISSN: 1131-9615

El Consell de Redacció de la T.E. del País Valencià, juntament amb l'Oficina de Promoció i d'Ús del Valencià de CCOO-PV, són responsables de les traduccions dels articles.

La Federació d'Ensenyament de CCOO del País Valencià no s'identifica necessàriament amb les opinions exposades en els articles signats.

Aprenentatge permanent: entre el passat i el futur

Miguel Àngel Vera
Secretari General
FE CCOO PV

APRENTATGE PERMANENT: ENTRE EL PASSAT I EL FUTUR, potser aquesta seria la disjuntiva que hi ha en aquest àmbit si no fóra perquè després de setze anys de la promulgació de la Llei 1/95 el subsistema valencià de formació permanent encara resta per ser construït malgrat les diverses accions sociopolítiques realitzades per aquesta confederació sindical, en solitari o en la companyia de la Mesa dels Agents Socials per la fpa i, sobretot, pels compromisos assumits per la Generalitat Valenciana i els agents socials en instruments com els PAVACE que finalment han sigut escassament desenvolupats.

Hem estat, malgrat alguns xicotets avanços, instal·lats en el passat mentre la situació socioeducativa, econòmica i laboral ha anat deteriorant-se d'una manera progressiva i, sobretot, els governs valencians —des dels municipis fins a la Generalitat Valenciana passant per les diputacions i d'altres organismes— no prenen les mesures polítiques escaients per a plantejar respostes i solucions a la greu situació de la societat valenciana que per situar d'alguna manera podríem dir que entre 65-68% de la població no té els coneixements de la FP inicial; o que entre el 35-40% de la població activa no té el graduat d'ESO i tot això traduït en termes d'ISCED ens situa en un 42,4% en els nivells de competències 0/2: mentre que la UE està en 23,2%.

Hem estat, malgrat alguns xicotets avanços, instal·lats en el passat mentre la situació socioeducativa, econòmica i laboral ha anat deteriorant-se d'una manera progressiva.

I, d'altra banda, les dotacions pressupostàries no han arribat mai a l'exigida pel moviment social i aquesta Confederació: 1% del PIB valencià abans de l'any 2003 ni molts menys les necessàries per tal de millorar els centres, (dotacions, les plantilles i els equips multiprofessionals) malgrat els increments aconseguits mitjançant les negociacions al PAVACE —anys 2007 i 2009— que disminuiran el 2010 i el 2011 —entre un 35/40%— i que torna a situar

la despesa de la Conselleria d'Educació en un 23,98% del total traslladant als municipis l'esforç pressupostari i posant en greu perill aquest àmbit socioeducatiu i, tot açò, mentre que al PAVACE II s'advoca per. "La millora del sistema educatiu i la seua ampliació a totes les edats". O fins i tot estableix un eix d'actuació prioritari per a aconseguir els objectius: "és la formació al llarg de tota la vida com un element fonamental de millora de l'ocupabilitat dels treballadors..."

No sols minoració pressupostària sinó també incapacitat política de liderar els canvis necessaris per a donar resposta de manera eficient a les demandes formatives de la població jove i adulta valenciana en un marc de crisi.

Per tant, no sols minoració pressupostària sinó també incapacitat política de liderar els canvis necessaris per a donar resposta de manera eficient a les demandes formatives de la població jove i adulta valenciana en un marc de crisi generalitzada, increment de l'atur, de fracàs social —no escolar— de gran nombre de joves... malgrat les dades que tenien facilitades, per exemple per l'IVE o pel diagnòstic requerit per posar en marxa el II Pla valencià de formació professional 'Una nova formació per una comunitat més competitiva' i sobretot sense acomplir les guies que la Llei establia.

Finalment proposaríem bastir un nou programa de mesures sota una línia educativa, ètica i política: posar allò comú en primera línia que, entre altres qüestions, implica que la ciutadania ens fem a nosaltres mateixos capaçs de gestionar la construcció i la reconstrucció del benviure en un diferent *new deal*: local, comarcal... en un plantejament educatiu de llibertat i d'autonomia, en unes accions ètiques i polítiques primeres, amb una clara finalitat, la reinvençió de la societat i, amb ella, la posada en marxa d'un sistema valencià d'educació permanent.

mavera@pv.ccoo.es

Miguel Àngel Vera
Secretari General
FE CCOO PV

Paco Molina
Secretari General
CCOO PV

Raül Alcocel
Secretari de Formació i
Recursos Humans

Dolors Monferrer
Delegada de CCOO PV
en FPA

Pep Aparicio Guadas
Representant de CCOO PV
al Consell de la FPA

Aprenentatge permanent i FPA: entre el passat i el futur

"Avui, a la Comunitat Valenciana afrontem el futur en pitjors condicions que fa 20 anys. I és el futur el que ha d'interessar-nos. Perquè com deia James Joyce és en aquest on passarem la resta de les nostres vides."

JOAN ROMERO

EL DIA 20 DE GENER DE 2011, celebrem el 16 aniversari de la Llei 1/95 de formació de persones adultes. Llei que va ser promulgada en les Corts Valencianes amb els vots a favor del PSPV-PSOE, EU i UV i amb l'abstenció del PP. Aqueix mateix any, 1995 va guanyar les eleccions el Partit Popular, l'únic partit que no va votar a favor, i aquest grup polític és el que ara hauria de desenvolupar aquesta Llei, tenim present que una de les 100 mesures urgents que aquest grup polític tenia preparades era la modificació de la Llei 1/95 de formació de persones adultes.

Mantenir la Llei, propiciar un desenvolupament positiu i favorable per a la societat valenciana i, a més a més, que aquest donara resposta a les necessitats i als interessos de la població jove i adulta ha sigut, i és, una tasca difícil, àrdua i problemàtica. **Avui podem dir que malgrat les limitacions, els déficits pressupostaris i de desplegament i dotació dels centres l'esperit de la Llei i l'esquema organitzador estan en marxa i persisteixen** sent una de la comunitats autònomes on més avançada està la posada en marxa del nou eix vertebrador; l'aprenentatge al llarg de la vida. Però això no implica que el desenvolupament normatiu estiga paralitzat en el temps, pràcticament des del 2000 no hem avançat, i en el model: la vessant territorial està sense desplegar-se, la formació professional és inexistent als centres de FPA com a iniciativa real, etc. i a més a més **s'han donat passos cap arere absolutament autoritaris que no tenen cap explicació**: desaparició de la línia d'ajudes a les associacions de persones adultes i a les seues federacions i, sobretot, la greu minoració pressupostària.

Potser caldria assenyalar i refrescar quin era el sentit de la Llei de formació de persones adultes, que volíem implementar i

garantir amb ella, quin era i és el model d'educació permanent a construir:

- 1. Conformar un sistema públic de formació de persones adultes:** un sistema públic on la dimensió pública municipal, reconeguda i implementada, jugarà un paper clau en l'enteniment de la formació i l'educació permanent com un dret que tenen els ciutadans i les ciutadanes d'aquest territori i que, per tant, les institucions públiques han de possibilitar la coordinació i la racionalització dels recursos que hi ha, així com l'assignació dels pressupostos necessaris per a establir aquest sistema, no entés com a igualtat d'oportunitats, sinó com un dret bàsic i fonamental, tal i com s'ha plantejat en diversos fòrums internacionals: Memoràndum Europeu de l'any 2000, Tractat de Lisboa, així com en la LOE, que manifesten clarament que l'accés a l'educació i a la formació al llarg de la vida ha d'estar garantida per les institucions públiques les quals han de promoure, donar suport i finançar els processos educatius, sent responsabilitat dels governs crear un sistema d'educació i formació que siga garant del dret a un aprenentatge permanent.

- 2. La contextualització**

de la formació permanent i, dins d'aquesta, la formació bàsica de persones adultes en **àmbits territorials** que donen resposta a les necessitats de les persones i dels territoris, amb la creació dels **plans locals/comarcals**, que ajude a situar l'educació i la formació permanent com un procés estratègic i una política activa de desenvolupament i integració social i territorial en un context determinat, de manera que vaja articulant-se un diagrama polític organitzatiu, on el centre públic de FPA es conformara com a articulador de les demandes i necessitats, tant presencials com a distància, d'educació i de formació permanent.

3. Un altre aspecte fonamental de la Llei és **l'aposta per la interconnexió i interrelació entre la formació bàsica de formació de persones adultes i la formació professional: cicles formatius, ocupacional i la contínua** de manera que no es quede la formació bàsica fora del subsistema, i com un element més d'exclusió per a poblacions excloses: dones, joves, immigrants, aturats de llarga durada, i per això es plantejava **l'articulació dels centres públics de fpa amb la resta dels centres del subsistema d'aprenentatge permanent**, mitjançant la construcció d'una xarxa d'iniciatives formatives-centres mixtes: bàsica, professional, ocupacional, etc. possibilitant la participació d'iniciatives diverses així com la permeabilitat i la connexió dels itineraris formatius mitjançant un sistema valencià d'aprenentatge permanent garant del dret a la formació així com de les correspondències i transparències educatives i formatives.

4. **La potenciació de la participació i de l'associacionisme:** element fonamental és la participació de les persones adultes participants, des de les aules, els centres, les associacions d'alumnes, les federacions, els territoris, etc. plantejant els centres com a esferes públiques democràtiques, entenen la formació de persones adultes com una acció educativa i social, cultural i comunicativa i, tot reconeixent les persones joves i adultes com a intel·lectuals amb capacitat de reflexionar i accionar esdevenint així la clau central dels processos d'educació i de formació permanent, com a ciutadania amb capacitat d'articular les seues necessitats i demandes, de reivindicar i d'organitzar les seues expectatives i buscar fórmules perquè s'acomplisquen.

Però **els eixos que aquest marc normatiu dibuixava han sigut**

incomplerts quasi totalment, a més a més la tasca de posada en marxa i d'implementació, de seguiment i de supervisió que ens concernia i ens concern a totes i a tots: institucions i governs; partits polítics, sindicats, associacions i col·lectius; universitats i centres públics de FPA, centres d'inserció professional... no ha sigut pràcticament desenvolupada i en això tenim moltíssima responsabilitat les ciutadanes i els ciutadans i les organitzacions socials, educatives, culturals, polítiques... que hem mirat cap altre lloc o, simplement, hem renunciat a fer allò que quedava per a fer

en cadascun dels espais públics on hem estat treballant i ens hem doblegat a la mediocritat i al clientelisme que inoculen les actuals administracions públiques.

Han passat setze anys i avui estem bastant pitjor que quan vam ser capaços d'elaborar dialògicament, èticament i políticament una llei que ens va situar, per uns moments, en l'avantguarda de les polítiques actives envers l'educació, la formació, la lluita contra l'exclusió i la promoció de l'ocupació i aquesta llei i bagatge que va comportar i comporta poden esdevenir, encara, en el vector guia d'unes actuacions polítiques actives envers aquest àmbit socioeducatiu i culturaleconòmic; polítiques actives que haurien de travessar els espais públics —institucionals—, socials —sindicats, organitzacions...— i privats —empreses, cooperatives...— i esdevenir nexes comuns de les actuacions locals, comarcals i nacionals i, sobretot, anticipar-se al futur per tal d'equipar-nos dels dispositius, les normatives, els pressupostos i els recursos adients per tal de servir a la societat valenciana, i per descomptat, no servir-se d'aquesta.

Compromís i responsabilitat envers el desplegament i la implementació d'aquesta normativa és allò que requerim en aquest moment a la societat valenciana i a les seues institucions i organitzacions, com afirmàvem en el Manifest de Dénia 1998, per tal de poder afrontar l'actual crisi social, cultural i econòmica, una crisi que ens afecta a totes i a tots però molt especialment a les dones, als joves, a les persones immigrants, a les persones aturades de llarga durada, justament les persones amb menys qualificació formativa i laboral; cal voluntat i imaginació de les treballadores i treballadors, de les mestres i dels mestres, de les regidores i dels regidors, de les diputades i dels diputats, de les conselleres i dels consellers, dels secretaris generals i del president de la Generalitat Valenciana, de les universitats valencianes... per transformar el sistema educatiu valencià, que fa aigües per totes bandes, en un sistema de qualitat, obert i flexible, incloent i democràtic... i com assenyalava el Pla d'acció 2007 sobre l'aprenentatge d'adults de la UE amb l'objectiu de millorar i incrementar la participació en la formació permanent caldria:

- **Millorar la qualitat de l'oferta** per l'aprenentatge de les persones adultes.
- **Augmentar les possibilitats** de les persones adultes per a assolir una qualificació almenys un nivell superior de la que posseeixen.
- **Accelerar el procés d'avaluació**, reconeixement i acreditació de competències professionals i socials.

Han passat setze anys i, nosaltres les persones joves i adultes valencianes que vivim i treballem en aquest país **observem una situació altament preocupant per a l'educació i formació permanent i per a la societat valenciana**, perquè a la situació que denunciaven el 1992, el 1998 i el 2004, caracteritzada per la descoordinació d'actuacions, mancança de recursos, indefinició política... ara caldria afegir-hi la falta de voluntat política i la inexistència de solucions, després de setze anys de govern del partit popular, i és per això que manifestem i denunciem que les **institucions públiques no han estat a l'altura** de les circumstàncies i no han acomplert amb el deure de donar suport, promoure i finançar els processos educatius, de manera que el dret a aprendre i l'accés a l'educació permanent, siga quina siga la seua finalitat, estiga garantit.

Algunes qüestions pendents

Paco Molina, Miguel Angel Vera, Raül Alcocel, Dolors Monferrer
i Pep Aparicio Guadas, Confederació Sindical de CCOO del País Valencià

1. Realització del Conveni general multilateral

Que dignifique la xarxa de centres de FPA de titularitat municipal, tant en l'àmbit de les condicions del servei, com en la línia que la Llei assenyalava quant a la xarxa de FPA municipal, que ha de tenir un suport pressupostari per part de la Conselleria, així com de les condicions laborals del professorat. La no signatura d'aquest conveni està comportant una càrrega pressupostària important pels ajuntaments, ocasionant que alguns d'aquests hagen hagut de tancar-los. I també és greu, el fet que la Conselleria no estiga finançant el 2n nivell del GES a aquells centres municipals que tenen l'autorització d'ensenyaments.

2. Posada en marxa dels plans locals i comarcals de FPA

La necessitat d'una coordinació, interconnexió i interrelació entre les diverses ofertes formatives adreçades a les persones adultes d'un territori, fan necessari aquests plans que a la vegada marquen les prioritats i organitzen la formació permanent, amb orientació i assessorament, que donen resposta a les demandes reals i no es dupliquen serveis, amb la participació de tots els agents implicats: associacions de base, agents socials, regidories, etc.

3. La coordinació i la interrelació necessàries entre els subsectors de l'aprenentatge permanent: *formació bàsica de persones adultes, formació ocupacional, formació contínua i la formació reglada.*

Això implicaria la coordinació, la interrelació i la interconnexió entre els diversos subsectors del sistema de l'aprenentatge permanent, entre altres qüestions, inauguraria la possibilitat d'oferir itineraris de formació professional als centres públics de fpa, la instauració d'un sistema d'orientació, d'assessorament i de guia així com la validació i el reconeixement de competències, etc.

4. Regulació del funcionament dels centres de FPA

- **Reconeixement** de totes les unitats del centre independentment de la seua procedència administrativa. Segons la normativa vigent, tot el professorat, independentment de la seua procedència, forma part del claustre professors/es, doncs el no reconeixement d'aquestes unitats, comporta un greuge discriminatori per aquests professionals i per als centres amb personal d'altra procedència alhora de configurar òrgans de govern, responsabilitats, etc.
- **Remuneració** homologada amb els centres públics de secundària dels òrgans unipersonals, comptabilitzant tot el professorat del centre, independentment de la seua dependència administrativa; de la resta dels diversos complements econòmics segons la normativa vigent: caps de departament, etc.
- **Despeses** de funcionament dels centres públics en virtut del reconeixement de tot el professorat que hi ha, també la dotació d'equipaments diversos.
- **Dotació** de personal administratiu i de serveis a tots els centres públics de FPA.
- **Conformació** i dotació als centres públics d'equips multiprofessionals.

5. Elaboració i promulgació d'un reglament orgànic i específic del centres de FPA

Atesa l'especificitat de la FPA, la xarxa mixta que hi ha: professorat de la Conselleria d'Educació, professorat del cos de primària i del cos de secundària, professorat de la Diputació de València i municipal així com altres diversos professionals requerits per a fer un treball adient, en virtut d'allò que disposa la Llei 1/95 de FPA, personal col·laborador, etc. fan imprescindible un reglament específic que tinga en compte tota aquesta situació singular.

6. Transferència dels centres de FPA de la Diputació de València

Segons s'assenyala a la Transitòria tercera de la Llei 1/95, quant a la transferència dels centres de FPA de la Diputació de València a través de les accions polítiques i institucionals a realitzar en la Comissió Mixta de Transferències.

7. Establir un programa específic de formació de formadors i formadores dels professionals de l'aprenentatge permanent així com la creació d'un centre específic de formació, innovació i recursos educatius en aquest àmbit i, com assenya la Comissió Europea en la comunicació de 21-11-01 servisca per a "potenciar la recerca de pedagogies innovadores per al professorat, formadors i mediadors, tenir en compte alhora la importància cada vegada major de les tecnologies de la informació i la comunicació."*

8. Propiciar la creació d'uns estudis superiors interdisciplinars en les universitats valencianes i, mentrestant, crear una habilitació específica.

9.1. Elaborar d'un pla general d'actuacions: 2011/2015

La Comissió Interdepartamental es crea "per a la coordinació de les actuacions d'aplicació d'aquesta llei..." i té les competències següents:

1. Elaborar el Pla general d'actuacions... que inclourà els criteris de prioritització, organització i coordinació de les actuacions.

2. Promoure i supervisar el compliment dels convenis de col·laboració entre la Generalitat Valenciana i les entitats públiques i privades que realitzen activitats de formació de persones adultes.
3. Coordinar els recursos pressupostaris que les administracions públiques destinen a la FPA i supervisió de l'execució d'aquests, sense perjudici, si escau, del respecte a l'autonomia financera de les administracions públiques competents.

9.2. Elaborar i posar en marxa un Programa específic en matèria d'aprenentatge permanent que desenvolupe la normativa estatal i autonòmica en l'horitzó de les orientacions i recomanacions establertes per la Unió Europea: 2011/2015.

10. Establir un compromís pressupostari per part de les institucions públiques envers l'educació i la formació permanent, prioritizant les inversions en els sectors i territoris més desfavorits fins arribar a l'1% del producte interior brut valencià abans de l'any 2015.

Per exemple, l'any 2009, la Conferència Internacional de la UNESCO, CONFINTEA VI, realitzada a Belém do Para, Brasil, expressava la necessitat "d'ampliar els recursos i els pressupostos que hi ha assignats a l'educació en tots els organismes oficials per a assolir els objectius d'una estratègia integrada en matèria d'aprenentatge i d'educació de persones adultes".

* Comunicació de la Comissió «Fer realitat un espai europeu de l'aprenentatge permanent», 21 de novembre de 2001.

Reptes i oportunitats per a l'aprenentatge permanent a Espanya*

Mario Rodríguez Alvariño

Sotsdirecció General d'Aprenentatge al llarg de la Vida. Ministeri d'Educació

1. L'aprenentatge permanent a Espanya: una realitat poc satisfactòria

Espanya s'ha situat en **nivells lleugerament superiors a la mitjana europea** en participació d'adults en educació i formació. Així, l'any 2008, el 10,4% d'espanyols entre 25 i 64 anys participava en educació formal o no formal, mentre que en la UE 27 era el 9,5%. No obstant això, sembla clar que el punt de referència per a Espanya han de ser els països més avançats, que superen el 30% (Suècia i Dinamarca).

En l'actualitat s'imparteixen, de manera presencial o a distància, els **ensenyaments per a adults següents**: bàsica (inicial i de secundària, adreçades a l'obtenció del títol de graduat en ESO), postobligatòries (batxillerat i FP), preparació per a les proves d'accés a cicles de FP i a la universitat per a majors de 25 anys, PCPI, formació en TIC, llengües estrangeres, *That's English!*, espanyol per a estrangers, ensenyaments inicials d'idiomes, educació per a la salut i hàbits saludables, prevenció de malalties i riscos laborals i educació vial.

En l'àmbit laboral, s'inclou tant la formació de demanda, que les empreses organitzen per als seus treballadors, com la d'oferta, a la qual els treballadors poden accedir a través dels plans dels agents socials, així com a través de les accions adreçades preferentment a aturats/ades. S'estima que el 2009 més de 4.000.000 de treballadors/es han accedit a aquesta formació.

D'altra banda hi ha ofertes de formació per a la població adulta proporcionades per **iniciatives d'altres entitats públiques** (corporacions locals, universitats...) i **privades** (obres socials de caixes d'estalvis, ONG).

2. Els reptes de l'aprenentatge permanent a Espanya

Hem de considerar **col·lectius especialment desfavorits**: població adulta que manca del graduat en ESO, població activa que manca de qualificació professional inicial, joves que no obtenen el graduat ESO en finalitzar el 4t curs, joves que abandonen prematurament els estudis.

També l'aprenentatge permanent és una eina de desenvolupament personal i social per a **col·lectius que no estan inclosos en el mercat laboral**. La població adulta no pot renunciar a l'adquisició de competències no professionals, necessàries per a exercir el seu dret a una ciutadania activa.

Sembla clar que la UE no va arribar el 2010 a l'**objectiu del 12,5%** en participació de persones adultes entre 25 i 64 anys en l'aprenentatge permanent. L'any 2009 Espanya es va situar en el 10,4%. La Comissió Europea es planteja ara arribar al 15% per a l'any 2020. L'objectiu espanyol ha de ser més ambiciós per a situar-nos en l'àmbit dels països més avançats: el 20%, amb especial atenció a col·lectius desfavorits.

3. La millora de les oportunitats de l'aprenentatge permanent a Espanya

Espanya s'ha incorporat a les polítiques de la UE per a desenvolupar un aprenentatge permanent que contribuísca a l'ocupabilitat, mobilitat laboral i inclusió social. S'identifiquen grups prioritaris: ciutadans amb baixa qualificació, immigrants i majors.

El Pla d'acció 2007 sobre l'aprenentatge d'adults *Sempre és bon moment per a aprendre* defineix accions en **cinc eixos prioritaris**: efectes de les reformes en els sectors d'educació i formació sobre l'aprenentatge d'adults, millorar la qualitat de l'oferta, augmentar les possibilitats dels adults per arribar a una qualificació superior, accelerar el procés d'avaluació, reconeixement i acreditació de competències i millorar el seguiment del sector d'aprenentatge d'adults.

El I Congrés d'Aprenentatge al llarg de la Vida i la *Conferència coordinació de recursos en formació al llarg de la vida* perfilen la necessitat d'establir un **Pla d'acció per a l'aprenentatge permanent**, amb especial atenció a col·lectius desfavorits. Per a arribar als objectius del Pla, el Govern d'Espanya convida les administracions i les organitzacions interessades a participar en els **eixos estratègics** següents: desenvolupar mecanismes que faciliten la reincorporació de la població adulta al sistema educatiu per a obtenir el graduat en ESO, generalitzar el reconeixement de competències professionals, establir noves vies d'accés a la FP, reforçar l'actualització i l'adquisició de noves competències professionals, promoure l'accés de les persones adultes al batxillerat, a la FP i a la Universitat, oferir educació i formació a persones en risc d'exclusió social, difondre les possibilitats de la formació permanent i establir mecanismes per a la millora de la qualitat i l'avaluació periòdica de les polítiques relacionades.

A l'efecte de governança es constituïria el **Consell Estatal del Pla d'acció per a l'aprenentatge permanent**. Paral·lelament, el Consell Assessor del Pla, amb participació de les comunitats autònomes, agents socials i entitats de la societat civil.

Sens dubte la posada en marxa d'un Pla així comportaria un pas endavant en la millora de les competències personals, socials i professionals de la societat espanyola, ajudant a superar els efectes més negatius dels canvis socials i laborals a què ens enfrontem.

* Extracte. Es pot consultar el text complet en la nostra pàgina web: www.pv.ccoo.es/ensenyament.

LA FPA A L'ÀMBIT MUNICIPAL

Ajuntament d'Alaquàs

Elvira García
Alcaldessa d'Alaquàs

1. POLÍTICAMENT, quina importància dona l'Ajuntament que tu presideixes a la formació de persones adultes al teu municipi?

L'educació és una acció prioritària en la política de l'Ajuntament d'Alaquàs. Formem part de la xarxa Ciutats Educadores i per a nosaltres la formació de persones adultes és un dret bàsic, el dret a l'educació al llarg de tota la vida. El centre de formació de persones adultes actual està al millor i més simbòlic edifici que tenim a Alaquàs, el nostre Castell Palau. Aquest monument històric artístic no pot tenir millor ús que el d'albergar la formació de persones adultes. La decisió es pren per una idea clara: democratitzar l'espai i situar el centre al més alt nivell real i simbòlic.

2. És valorada aqueixa acció educativa, formativa, cultural...? Per què?

A Alaquàs la FPA és molt valorada dins i fora del centre. La valoració està causada per diversos factors, el primer com comentàvem abans el lloc, el Castell, l'abundància i la diversitat de programes (des d'accés a universitat i cicles formatius, fins a l'alfabetització, passant per GS i per l'equip de professorat, compromés sempre amb la FPA, per l'aposta clara de l'Ajuntament i els recursos que hi aporta.

3. Penses que hi ha alguna relació possible entre la crisi social, econòmica, cultural que patim i les possibilitats que des de la formació de persones adultes es poden conformar i oferir?

Sí que hi ha aquesta relació. Les possibilitats que dona la FPA afavoreixen la relació. En aquests moments s'està donant una gran resposta a necessitats de titulació en GES, títol bàsic per accedir a qualsevol lloc de treball. O l'accés a cicles formatius que està sent molt sol·licitat com a qualificació i posterior accés al món laboral.

4. Com a política, consideres que els nivells d'estudis de la població del teu municipi tenen a veure amb el nivell de desenvolupament social, de creixement econòmic?

Tot i que la crisi afecta tots els nivells i totes les qualificacions professionals, és també cert que la gent menys qualificada està afectada per l'atur d'una manera més severa. Ací a Alaquàs, un gran percentatge de les persones aturades no ha obtingut el graduat escolar.

5. En quina mesura han afectat el teu municipi les retallades pressupostàries que el Govern valencià del Partit Popular ha realitzat a la formació de persones adultes?

L'estat de les autonomies assigna als tres de Govern: estatal, autonòmic i local, més atribucions i competències, així com els tributs assignats a cadascuna de les administracions. Si alguna de les administracions deixa d'assumir les seues competències, compromet les altres a assumir unes obligacions que no li pertocuen. Educació és una competència absoluta de la Generalitat Valenciana. Sense entrar en valoracions d'altres trams del sistema

educatiu, en la FPA queden molts problemes per resoldre que són responsabilitat de la Conselleria d'Educació. Els costos de personal docent són elevats per a l'Ajuntament d'Alaquàs.

6. Penses que la formació de persones adultes hauria d'haver sigut i ser una prioritat de qualsevol Govern: local, provincial i autonòmic? Per què?

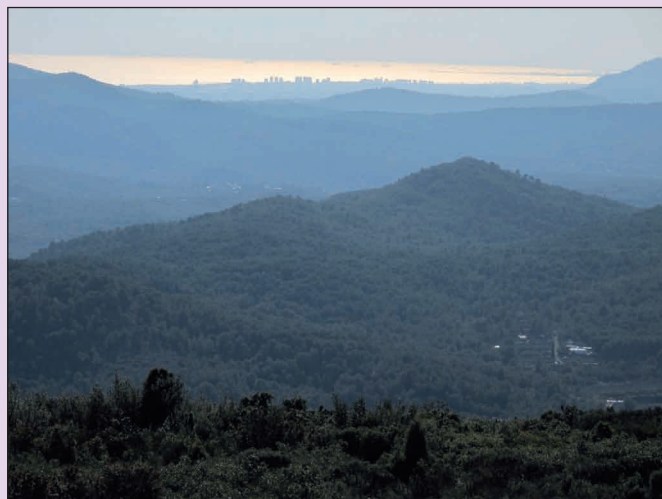
L'educació és un dret. I com diu Hanna Arendt, allò que caracteritza la persona adulta és que pot continuar aprenent, però que ja no pot ser educat. Això comporta un dret i un acte de llibertat per part de la persona. La formació, la cultura, poden apropar-nos a construir-nos i a descobrir la humanitat que ens fa profundament solidaris, tal i com afirma Philippe Meirieu.

7. Creus que ha tingut conseqüències per a la població jove i adulta valenciana la no aposta del Govern Popular per aquest àmbit formatiu?

El desenvolupament de qualsevol aspecte, tram o part d'un sistema educatiu sempre està d'acord amb l'aposta que els responsables polítics facen. Totes les decisions que prenen marquen de manera inequívoca la nostra línia ideològica i l'aposta per un àmbit o un altre implica una presa de possessió clara quant a això. La dreta de la nostra comunitat autonòmica no aposta per allò públic, per allò que és de tots, i malauradament la FPA pateix d'aqueixa manca.

8. Quin penses que és el futur de la formació de persones adultes?

La formació de persones adultes, en el sentit més ampli de la paraula, ha de tenir tant de futur com els valors democràtics de la nostra societat. Caldria recordar unes paraules de Paulo Freire "Ningú educa ningú. Les persones s'eduquen juntes a través del món". Això significa una relació indissoluble entre una opció política democràtica que creu en la individualitat de la persona, també en la seua dimensió social o comunitària.

Joan Romero González

per Dolors Monferrer, Pep Aparicio i Ferran Garcia

JOAN ROMERO és catedràtic de geografia humana i fins a gener de 2008 director de l'Institut Interuniversitari de Desenvolupament Local en la Universitat de València. És professor en aquesta Universitat en les titulacions d'història, ciències polítiques i de l'administració i geografia. Ha sigut també *Visiting Scholar* en la *School of Geography* en la Universitat de Leeds.

Durant els últims deu anys ha centrat la seua activitat docent i investigadora en el camp de la geografia política, polítiques públiques, estructura de l'Estat i noves formes de governança territorial a Espanya i a Europa. En l'àmbit de la docència ha dedicat atenció a l'edició de textos universitaris com *Geografía Humana. Procesos riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado* (2004) (2007 segona edició) i *Las Otras Geografías* (2006), aquest últim juntament amb el professor Joan Nogué. Ha sigut investigador principal i coordinador del Projecte d'investigació finançat per FEDER i el Ministeri d'Educació i Ciència (2002-2005) *Estrategias de Cooperación Territorial en España*, on han participat cinquanta-quatre investigadors procedents de catorze universitats espanyoles. Ha sigut membre de l'equip espanyol responsable del projecte ESPON. Des de 2006 fins a setembre de 2007 ha sigut membre de la Comissió d'Experts nomenada pel ministre espanyol d'Administracions Públiques per a elaborar un diagnòstic i propostes de reforma de l'Administració general de l'Estat. És membre de la *Càtedra Alfons Cucó de Reflexió Política Europea* en la Universitat de València. És membre igualment de l'*Observatori Model d'Estat i Cohesió Social* de la Fundació 1r de Maig. Des de 2006 és director de la *Col·lecció Desenvolupament Territorial* de publicacions de la Universitat de València. Ha sigut també director general d'Universitats de la Generalitat Valenciana (1983), secretari general tècnic del Ministeri d'Educació i Ciència entre 1985 i 1987 i conseller d'Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana entre 1993 i 1995.

Joan Romero va ser un dels principals actors i autors de la Llei valenciana de la formació de persones adultes de 1995 i amb motiu del XVIè aniversari de la Llei i de l'edició d'aquest número especial del Suplement de la TE l'hem entrevistat per conèixer un poc més sobre com es va gestar aquesta llei, com s'ha desenvolupat i quines perspectives s'obrin per a la FPA a partir d'aquest any 2001.

Des que hem entrat a la Facultat es veu que vius capficat en el món de la docència, sempre has tingut bona relació amb aquesta tasca?

Clarament, sempre he estat dedicat al camp de l'educació llevat d'un parèntesi molt breu, uns 8 o 9 anys, en què vaig abandonar les aules, però no la dedicació a l'educació, em referisc a l'etapa en la qual vaig ser director general d'Universitats a la Generalitat Valenciana, secretari general tècnic del Ministeri d'Educació, conseller d'Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana i portaveu d'Educació al Congrés dels Diputats. En resum, una vida dedicada a la docència i a l'educació.

Guarde a més una valoració positiva de totes aquestes experiències ja que m'han permés entrar en contacte amb altres visions i la diversitat considere que no m'ha distret sinó que més aviat m'ha aportat riquesa, experiència i perspectiva.

Així i tot, on més em trobe és a l'aula, la relació docent amb l'alumnat és el que més em satisfà. Aquest és el meu lloc.

La darrera vegada que vaig abandonar la docència fou fa 13 anys i des d'aleshores ençà estic vivint el període que valore com el més útil i més feliç de la meua vida; i per això, és impensable que pugui eixir del sistema educatiu.

Com va nèixer la teua relació amb el món de la formació de persones adultes (FPA)?

Sóc el primer de la meua família que vaig arribar a finalitzar estudis superiors. Els meus pares no van anar a l'escola i jo mateix vaig començar molt tard a anar a escola, cap als nou anys.

Posteriorment i de manera sistemàtica, en ser nomenat pel període 1993-95 conseller d'Educació i Ciència vaig entrar en contacte amb la FPA.

En aquest àmbit hi ha dues coses de les quals em sent satisfet: el Pla de finançament de la Universitat i la Llei de la FPA. D'aquesta darrera, no solament em satisfà el seu contingut, sinó també la manera en què es va gestar la Llei ja que, d'alguna

manera, demostra que es pot fer política sense recórrer a l'estratègia de la polemització; no dic que siga fàcil, però clarament és possible.

I quin és, al teu parer, el contingut més destacat d'aquesta Llei de FPA?

De primeres, una característica que m'agrada molt: és breu i clara.

Més en profunditat, la Llei té un fil conductor què és la integració dels subsistemes d'educació al llarg de la vida, tot i que després aquest gran objectiu no s'ha dut a terme.

En aquest sentit la història ens ha donat la raó: un dels punts febles de la FPA és l'existència de sistemes juxtaposats que ens resta eficàcia i eficiència. Podem concloure que les xifres relatives a la FPA són dolentes perquè no s'han arribat a integrar aquests subsistemes.

T'has referit, com un aspecte molt positiu, al seu procés d'elaboració. Pots descriure'l amb més detall?

Sempre he entès la política com un procés de construcció de baix a dalt. Ara diríem "governança democràtica", per a mi es tracta de "bon govern" i "bones pràctiques".

Quan es preparava la Llei, treballàrem amb els agents socials i buscàrem espais de consens al Parlament i la Llei es va aprovar sense cap vot en contra.

L'any 1995, sent tu conseller d'Educació es va promulgar la Llei 1/95 de FPA, aquesta Llei volia superar la concepció de la formació de persones adultes com remeial i residual i volia situar-la en un àmbit més ampli de formació permanent i de preparació per al futur. Per què penses que en tots aquests anys el Partit Popular, que des de 1995 ha estat en el Govern, no ha volgut desenvolupar-la més que en la part educativa i tot i així amb grans i importants mancances?

Trobe raons semblants a les que estan darrere que altres governs regionals (també els d'altre color polític) no ho han fet.

Pensem, amb calma, en algunes xifres educatives per exemple en el capítol de formació i aprenentatge permanent. Crec que a aquest capítol no se li para prou atenció a Espanya (i Europa porta 10 anys recordant-nos que és un tema cabdal i que aquest és l'únic camí de superació de la crisi).

Aquest capítol és víctima de molta inèrcia d'un enfocament molt pal·liatiu i poc proactiu. Per aquest motiu, les senyals que envia el sistema són d'alarma: es dediquen molts recursos públics de manera no adequada. Amb aquests recursos es podria tenir un programa de formació permanent amb la integració dels subsistemes: FPA, ocupacional, formació permanent, etc.

Aquest error ens pesa com una llosa.

Quines penses tu que han sigut les conseqüències que ha portat per a la ciutadania el no desenvolupament d'aquesta Llei?

Les conseqüències són devastadores per als sectors de la població més inermes enfront dels processos de transformació que es pateixen a Europa Occidental.

A Europa Occidental no tenim ni el lideratge i els recursos dels USA ni les característiques dels països emergents i per això solament ens queda un camí per eixir ben equipats: la formació i, especialment, la formació permanent.

En definitiva, aquests sectors més desprotegits es queden sense accés al món del treball i es tanca el seu camí cap a la integració social.

Parlem d'un cinqué vagó a l'economia europea (un vagó al qual li han tret el passador) format pel 20 i 22 % del població. Un vagó que, per a alguns, sembla prescindible.

Penses que després de 15 anys des de la seua promulgació, té vigència? Per què? En quins aspectes consideres que la Llei ha sigut superada o hauria de millorar-se, i en quines qüestions penses que encara és absolutament vigent i necessària?

En allò essencial continua tenint vigència. Aquesta Llei va nàixer en el moment que el món es globalitzava i en aqueix sentit es va anticipar.

Es podria millorar amb voluntat política real i amb acords de tipus polític i social (per mi, hauria de ser un acord d'Estat) que porten a la integració dels subsistemes. Aquesta integració comportaria la renúncia de diversos ministeris, agents socials, etcètera.

Quina relació pot haver-hi entre el desenvolupament de la Llei i la superació de la crisi, no sols econòmica que estem patint? Tenen alguna cosa a veure el nivell formatiu dels ciutadans i les ciutadanes i la superació de la crisi econòmica? Per què?

L'aplicació d'aquesta Llei seria una peça a favor de la superació, però no seria suficient.

Allò que cal és repensar un poc el sistema educatiu espanyol, principalment el no universitari.

El problema, tal i com diu l'OCDE, està en trobar-nos 14 punts per sota de la mitjana de l'OCDE en la taxa de formació mitjana (en formació professional de grau mitjà especialment). Crec que, juntament amb les taxes insuportables d'abandonament escolar prematur, és ací on radica la nostra major feblesa i el nostre major repte col·lectiu.

L'exclusió social es presenta principalment en les etapes inicials. Ací caldria dedicar els millors professionals a aquestes etapes.

Cal més estabilitat en el sistema, front a la inestabilitat i les plantilles eventuais.

Necessitem rehabilitar moralment i també el reconeixement social del professorat. Estem demanant el professorat que siga a l'hora professor, pare i policia.

També cal legislativa a l'Estat espanyol per a l'educació. A hores d'ara, pràcticament he renunciat a saber en quin marc legal educatiu em trobe.

En quins aspectes consideres que ha canviat la població adulta valenciana des de fa 15 anys? I per tant, quins serien per a tu els reptes prioritaris que

com a societat tenim en matèria formativa en aquest moment?

Per avançar cal que les competències autonòmiques no siguin un obstacle, han de ser la solució.

Cal treballar a fons des dels cicles formatius de grau mitjà i treballar a fons sense importar a qui li pertoca.

Com t'expliques que, tot i que més del 61% de la població adulta valenciana estiga sense la titulació del Graduat en Educació Secundària, aqueixa qüestió no haja sigut ni siga una prioritat per als governs del Partit Popular des de l'any 1995, ni per als diversos governs municipals incloses les diputacions i la Federació Valenciana de Municipis i Províncies?

Aquesta qüestió l'enfoque no com a un problema autonòmic, ni tampoc ideològic, és un problema estatal.

Cal preguntar a les elits polítiques per què no s'han plantejat aquest tema com una prioritat.

Què tenim ara? Absència de consens polític, reforma contínua, recursos insuficients i mal canalitzats, mal accés a la funció pública docent, poca atenció a l'educació infantil, atenció desproporcionada a debats que des de l'estratègia de la polarització remetien al terreny d'allò simbòlic, polític i ideològic, una taxa alarmant d'alumnat repetidor del 36% i una de fracàs escolar del 30% (que en el cas del País Valencià i d'altres dues comunitats autònomes és del 40%). Aquesta població no podrà accedir al món del treball fàcilment.

Hem fracassat rotundament a l'hora d'establir un sistema de FP robust i açò ho pagarem molt car.

Després de la promulgació d'aquesta Llei 1/95, va aparèixer el Memoràndum europeu de l'any 2000, també el Tractat de Lisboa, així com la LOE on l'aprenentatge al llarg de la vida i per tant l'educació d'adults són centrals. Aleshores, quina és la raó i el motiu pel qual no es posen tots els esforços econòmics i polítics per posar la formació permanent com a element important de desenvolupament personal, social, laboral i econòmic?

Aquests tractats valen igual a Espanya que a la resta de la Unió Europea; però no podem esperar que els tractats solucionen els nostres problemes estructurals.

Els tractats són orientacions, però el marge d'actuació és molt ample i depèn de nosaltres, per la meua banda m'agradaria tenir un sistema de formació professional de l'estil del que hi ha a Alemanya.

En una perspectiva de futur, quines mesures de polítiques socioeducatives i culturals i formatives caldria prendre en un horitzó proper i mitjà per a garantir el dret a l'aprenentatge permanent de la població jove i adulta valenciana?

Primer, explicar, des de la política, que la millor estratègia de creació d'ocupació és l'educació i la formació permanent.

Segon, un gran consens que supere els debats sobre qüestions simbòliques i sobre autonomisme.

Tercer, posar-se clarament a avaluar i millorar allò que fem malament.

Quart, dedicar a aquest treball els millors professionals (ser professor no és ser treballador de l'ensenyament). Cal menys veneració per les noves tecnologies i els powerpoint.

Cinquè, copiar, intentar aprendre dels qui ho fan bé: Alemanya i Finlàndia.

Sisé, assolir compromisos més enllà de l'aula i els centres escolars.

I setè, dedicar especial atenció a l'etapa infantil i al grau mitjà de la formació professional.

Estaríes disposat a ajudar, com a professor de la Universitat de València, a construir un moviment-mobilització envers l'aprenentatge permanent com, per exemple, el que hi ha al Regne Unit, conjuntament amb la confederació sindical de CCOO PV i d'altres organitzacions sindicals, entitats ciutadanes i socials, ajuntaments, etc. que podríem llançar entre juny i setembre de 2011?

Per descomptat. Perquè aquestes coses es mouen bé a la resta d'Europa i perquè en aquests moments —i es tracta d'un nou tret actual— la societat mostra una gran força a banda dels àmbits formals de decisió política.

L'escala d'actuació correcta, i açò és molt important, és la local.

Per formar part de la creació de propostes que arriben al món polític cal que s'impliquen seriosament actors econòmics i socials i vagen conjuntament a proposar-ho als actors polítics.

En aquest sentit no hem aprofitat suficientment els PAVACE. Per cert, el darrer PAVACE gairebé no va parar atenció a aquest problema. En aquest sentit, no cal inventar nous "artefactes polítics", cal aprofitar els que ja tenim.

I ara, per anar tancant l'entrevista, quins són els teus projectes de futur immediat?

Ara mateix, estic capficat en una anàlisi en l'àmbit acadèmic del funcionament de les estructures de l'Estat. Es tracta d'un tema de gran actualitat donat el xoc que hi ha entre els diversos nacionalismes, els perifèrics i l'espanyol, i també pel debat sobre l'eficàcia del sistema autonòmic llançat des de la dreta. Enfront d'aquest debat sempre dic el mateix: els dos estats més eficaços econòmicament a escala mundial estan fortament descentralitzats, els USA i Alemanya. I d'altra banda, ja sabem que l'escala local i regional és avui essencial en qualsevol estratègia de desenvolupament regional.

Finalment, quin missatge llances al professorat del sistema educatiu valencià?

El mateix que em done a mi cada dia: que mantinguen intacta la vocació i la il·lusió per ensenyar, que procurin ser professors i professores i no treballadores i treballadors de l'ensenyament.

No hi ha pitjor efecte per a un estudiant que la visió d'un professor o professora entrant a l'aula arrossegant els peus.

LA FPA A L'ÀMBIT MUNICIPAL

Ajuntament de l'Alcúdia

Robert Martínez
Correcher
Alcalde de l'Alcúdia

ARA, MÉS QUE MAI immersos en el segle XXI és necessari l'aprenentatge al llarg de tota la vida com una garantia per a l'adequat desenvolupament d'una societat i economia basades en el coneixement.

A partir del Consell Europeu celebrat a Lisboa pel març de l'any 2000 la Unió Europea es va donar un termini de deu anys per convertir-se en l'economia del coneixement més competitiva i dinàmica del món, capaç d'un creixement econòmic sostenible amb més i millors llocs de treball i una major cohesió social.

L'aprenentatge permanent esdevé un element central d'aquesta estratègia, fonamental no només per a la competitivitat i l'ocupació, sinó també per a la inclusió social, la ciutadania activa i el desenvolupament personal. I així les entitats locals ho van entendre i assumiren el compromís i la responsabilitat d'apostar per l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

L'Ajuntament de l'Alcúdia des que començaren els cursos d'educació d'adults ha apostat per l'aprenentatge en tots els àmbits i ha dedicat gran quantitat de recursos en la formació dels ciutadans per a formar persones crítiques, autònomes i alhora més lliures. L'Ajuntament no sols s'ha centrat en el suport de l'ensenyament reglat sinó també en el no reglat, així com en la formació de formadors, fomentant l'organització de congressos d'educació essent capdavanter en totes les parcel·les de l'ensenyament: aules d'informàtica als col·legis, mòduls de FP, aprenentatge de la llengua autòctona, educació mediambiental... i impulsant la creació i manteniment del gabinet psicopedagògic municipal, eina fonamental per a coordinar i promoure actuacions.

L'ajuntament de l'Alcúdia sap que el futur està en l'educació dels ciutadans i ciutadanes i que l'aprenentatge no s'atura mai, cal estar sempre aprenent, cal estar sempre en marxa, posar-se al dia com una manera de créixer i de fer front, amb garanties, a un món que canvia a un ritme força accelerat. Invertir en educació és invertir en el futur, invertir en una millor qualitat de vida i per això tots els recursos que s'hi destinen mai en són prou i s'ha de lluitar per augmentar-los i usar-los racionalment.

És clar, aquesta visió que tenim ací a l'Ajuntament de l'Alcúdia, que sembla de tot sentit comú i que segueix les directrius europees de futur, pel que es veu no la comparteix **la Generalitat Valenciana ja que l'única resposta que dóna, any rere any, és reduir els pressupostos** destinats a l'educació d'adults deixant les escoles d'adults en una situació molt difícil i a la voluntat de les entitats locals que estiguen disposades a assumir aquesta competència afegida i a fer grans esforços per mantenir les escoles obertes.

Ara més que mai **caldria apostar per un gran pacte entre: la Conselleria i els ajuntaments**, pacte vehiculat a través de la FVMP per a dotar de recursos els centres de persones adultes i afrontar amb total garantia el futur que ens depara el segle XXI.

Hem de ser conscients que l'educació permanent comprén tant activitats destinades a la formació personal, cívica i social de la persona com d'altres orientades a l'ocupació, i té lloc en una varietat d'entorns dins i fora dels sistemes d'educació i de formació formals, i que cal apostar decididament per aquesta. **Sols així tindrem una societat més igualitària, més justa, més crítica i més capaç** de fer front als reptes que ens planteja, dia a dia, la societat.

Fer i desfer, la feina del matalasser

Vicent Guijarro i Encarna Such,
Associació de Persones Adultes Participants "F. Bosch i Morata"

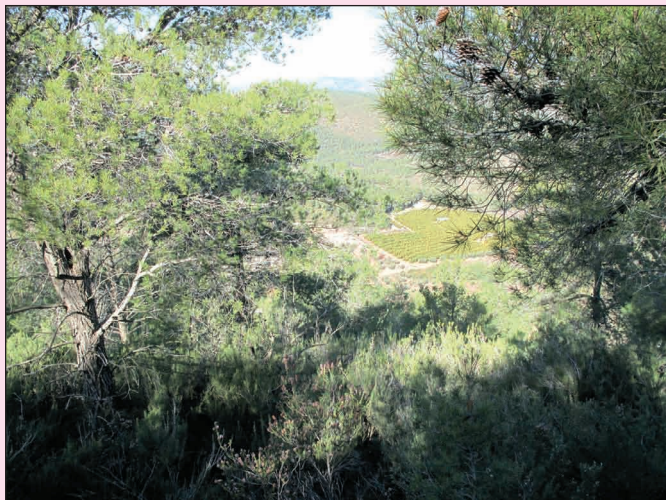
UN MATALÀS NO ES CUS PER SEMPRE, cada poc el matalasser el desfà, l'aireja i afegeix llana, es cus de nou fins que tornem a necessitar descosir-lo. Les persones som com un matalàs necessitem fer-nos i desfer-nos, etc.; posem ara que el matalasser siga la formació permanent.

Quant vam decidir anar a l'escola d'adults de Xàtiva, nosaltres buscàvem un entorn amable per estar en contacte amb persones que, com nosaltres, volien créixer, retrobar-nos amb els llibres, parlar i parlar de temes actuals... **Veure que havien persones amb necessitats formatives vitals ens va canviar la visió i l'actitud** de cara a la formació permanent. Mai ens hauríem pogut imaginar que anàvem a trobar allí totes les formes i maneres de viure.

Comencem la nostra participació més activa perquè els companys professors ens tracten com a persones adultes perfectament capacitades per a dissenyar juntament amb ells, que són els tècnics, la trajectòria formativa que necessitem; ens quedem!!!!.

Durant dos anys anem formant part i coneixent tant el projecte que arreplega la Llei de FPA del 95, com als companys i companyes que van acompanyant-nos en aqueix viatge, estem parlant tant de la formació bàsica com de la formació complementària que dissenya i realitza l'associació de persones adultes participants.

El curs que va començar a fer-se el graduat de secundària el vam viure com un gran avanç, un gran pas en la formació de persones adultes però també amb preocupació ja que es veia que la demanda anava a ser massiva i els centres tenien **moltes carències en tots els aspectes**: falta d'espai, escoles que no complien la normativa per ser centres de secundària, falta de personal administratiu, etc. i allò més preocupant, la falta de professorat format i especialitzat en educació i formació de persones adultes, mancances totes aquestes encara vigents.

En un primer moment els centres van poder assumir la gestió malgrat les carències, perquè els mestres i les mestres i els estudiants i les estudiants venien, la majoria, de participar en tot el procés d'elaboració, negociació... de la Llei del 95 i estan impregnats del seu esperit; poden encara arribar a explicar als nou vinguts/udes el projecte educatiu singular que és la formació permanent.

De sobte, la demanda en les escoles d'adults es dispara perquè comença a arribar gent immigrant que s'ha d'atendre, de seguida comença una demanda molt gran de persones que necessiten la secundària, unes persones de quaranta anys en avant i alhora comencen a venir joves exclosos del sistema escolar que necessiten continuar la seua formació. Tots tenen una necessitat molt urgent i molt concreta i, a més, cal continuar atenent els grups d'alfa, neo i base ja que són grups que en cap moment pots descuidar perquè acullen persones molt sensibles i amb necessitats de formació bàsica molt concretes que duen molts anys exclosos d'aquest món.

Els col·lectius i les organitzacions que des dels diversos àmbits participen en la Mesa dels Agents Socials per a la Formació de Persones Adultes: FEVAEPA, TAREPA, Col·lectiu de Mestres Municipals, sindicats... són capaços de veure el *fandango* però **és el Govern valencià el que no dóna resposta, cadascuna de les accions positives per avançar s'ha de lluitar al mil·límetre** la qual cosa fa que les persones, els col·lectius, les organitzacions, els territoris... es despengen i ja tens el moviment paralitzat. Alhora que putegen la formació permanent, la consigna general que arriba és: això és el que tenim i tu no pots canviar-ho, com a molt pots arreglar-te tu, *campe qui puga*... i d'altres distraccions.

La Llei de FPA està elaborada per donar resposta als nous reptes educatius i formatius de la societat valenciana anticipant-se al futur, però **el Govern valencià continua sense voler implicar-se, ni destinar pressupostos**... L'única resposta ha sigut el graduat de secundària i la dotació de professorat encara que moltes vegades és insuficient i, a més, no te ni formació específica ni experiència en formació permanent cosa que implica continuar repetint patrons que ja sabem tots que no ens porten a cap lloc. Però açò també passa en els altres programes formatius: valencià, anglés, neoelectors, alfabetització, castellà i valencià per a immigrants...

Alhora, passa just el contrari: que mestre i estudiant són capaços de continuar fent en cada moment la formació que necessiten, implicar-se imaginant maneres de fer, ser i estar, de relacionar-se... per tant no totes les carències i mancances en la formació de persones adultes prové de l'administració educativa valenciana.

Finalment, **nosaltres sabem que cal continuar, que com el matalasser no comencem de buit**, hem avançat i tenim les ferramentes, el temps i la raó, i gent, persones que volem estar, aprendre i créixer juntes i, sobretot, requerim i necessitem que la formació permanent siga pública, de qualitat, al llarg de la vida i per a totes i tots, realment, aquest és encara el repte, un repte que requereix de coneixement i voluntat.

Vint-i-cinc anys d'un programa municipal de formació d'adults

Alumnes de l'Escola d'Adults d'Alboraia

EL CURS PASSAT l'Escola d'Adults d'Alboraia va fer 25 anys. Ni alumnes, ni exalumnes, ni professores... ni l'Ajuntament feren un pas endavant per celebrar-ho.

Celebrar què? Vint-i-cinc anys de lluita, d'esforç col·lectiu i individual, de negatives, de travetes, d'il·lusions i esperances ofegades, de sacrificis personals, de quotes i de gravàmens, d'acomiadaments de personal... de què?.

I a més d'haver aconseguit, entre tots i totes, una llei, que compleix setze anys i que **no s'acaba de desenvolupar i condiona, així, el futur dels programes municipals**, el futur de l'EPA en aquests moments de "crisi" que és més necessària la formació i l'actualització de les persones.

L'Escola d'Adults d'Alboraia, si més no, nasqué com un projecte municipal el curs 84/85 amb 59 alumnes i ha anat consolidant-se fins a aconseguir el curs 2007/2008 uns 700 alumnes. **I ho ha fet amb el suport d'alumnes, companys d'altres escoles, TAREPA, sindicats...**

Però avui, després de 25 anys encara sembla que ha de convèncer a alguns, que encara no és suficient... Cada nou curs ens envaeix la incertesa —cada curs— el tancament, l'acomiadament... la desfeta.

Però, l'Escola, com una au fènix, reviscola d'entre les cendres, amb menys personal, amb menys recursos... però **amb ganes de continuar amb la seua dinàmica, perquè creiem en aquest projecte educatiu**, transformador, integrador, crític, compromés, lúdic i vital que és la formació d'adults.

Durant 25 anys, aquest projecte humil i modest, ha dinamitzat la població amb activitats culturals i lúdiques: recitals, teatres, xerrades, col·loquis, cinefòrums, carnestoltes, presentacions de llibres, jocs, tallers... Ha desenvolupat programes des d'alfabetització fins a accés a la universitat, passant per cicles formatius, graduat en secundària, valencià, anglés, francès, àrab, informàtica... Ha treballat amb persones de més de 30 països diferents. Ha creat i publicat un mètode d'alfabetització d'adults SIGNA amb companyes d'altres escoles. Ha construït entre

tots i totes una escola solidària, compromesa, dinàmica, capaç de lluitar pel que sabem un dret de les persones. I ha treballat, colze amb colze, amb l'Associació d'Alumnes (sense la qual res és possible) participant activament en la Plataforma per l'Educació a Alboraia, etc.

Aquest treball conjunt, d'anys, ens ha fet a tots/es millors, ens ha enriquit personalment i professionalment i ens ha compromés amb la realitat sense oblidar el somni.

I, malgrat la Llei d'EPA, una llei que ens atorga el suport i el context per a mantenir i evolucionar aquest moviment educatiu... anem cap enrere, hi ha portes que es tanquen, autoritzacions que no es donen, actituds cavernícoles que ja no s'entenen, inflexibilitats, indiferència, desconeixement i poca voluntat. **Nosaltres continuem esperant resposta al finançament** del Conveni amb la Conselleria, preocupades per la continuació del GES 2, pel funcionament de dos centres —un al casc urbà i l'altre a la Patacona— pel futur...

I és senzill, molt senzill, el nostre poble necessita i vol una escola oberta i dinàmica, en continu diàleg amb l'entorn... Pública i gratuïta, per als qui hi vivim i per als qui hi vénen.

L'última paraula la tenen els polítics, però també les persones que els votem, que hi confiem.

Les pensions

EL 2 DE FEBRER CCOO, UGT, CEOE, CEPYME i el Govern signaren l'anomenat "Acord social i econòmic".

El punt que més interés desperta en el nostre sector és el de les jubilacions.

Hem de reconèixer que hi ha alguns retrocessos sobre la situació anterior, però cal tenir en compte que **el Govern estava decidit a imposar per decret el 28 de gener unes condicions molt més regressives**: edat de jubilació als 67 anys amb caràcter general i obligatori per a tots, increment a 17 del mínim d'anys per aconseguir una pensió contributiva, ampliació a tota la vida del còmput de la base reguladora, etc. Hi havia motius per a suposar que en mig d'aquesta "escombrada" desapareixeria o es limitaria la jubilació parcial, tan valorada pels treballadors d'ensenyament.

El resultat és que amb aquest acord **hem aconseguit**:

- Reprendre el **diàleg** social, en lloc de la imposició per decret.
- **Frenar** algunes de les mesures que proposava el Govern.
- Negociar **terminis molt amplis** per a altres mesures.
- **Eliminar** l'obligatorietat de la jubilació als 67 anys.
- **Mantenir** els 65 anys com a edat de jubilació ordinària.
- **Flexibilitzar** l'edat de jubilació, en un període que va des dels 61 fins als 67 anys.
- No s'ha augmentat el mínim per a accedir a una pensió, segueix en els **15 anys** (cobrant el 50% de la pensió, com abans).
- Ampliar a 3 anys el període cotitzat per excedència per a **cura de fills**.
- Reconèixer fins a 2 anys de cotització a les persones que han interromput la seua vida laboral per **naixement o adopció** de fills o filles.
- Reconèixer fins a 2 anys de cotització als joves amb **programes formatius**.

Com queda la jubilació?

- Totes les persones que tinguen 38 anys i mig cotitzats poden jubilar-se **als 65 anys**.
- Les que no els tinguen, fins a 2012 també podran jubilar-se als 65, i **a partir de 2013** s'augmentarà l'edat de jubilació a raó d'un mes per any (fins a 2018), i a raó de 2 mesos per any a partir de 2019. El pas de 35 a 38,5 anys cotitzats també serà gradual, a partir de 2013, a raó de 3

mesos per any. Així, una persona que no arribe als 38,5 anys cotitzats, en l'any 2013, si no arriba als 35 anys i 3 mesos cotitzats, haurà d'esperar als 65 anys i un mes per jubilar-se.

- **Es manté la jubilació parcial** en les condicions actuals (61 anys d'edat, 30 cotitzats i 6 d'antiguitat en l'empresa), l'única modificació és que l'empresa (o la Conselleria en el cas del centres concertats) haurà de cotitzar a la Seguretat Social per la jornada completa del jubilat i el seu substitut. Aquesta elevació de la cotització es farà progressivament, en un termini de 15 anys a partir de l'entrada en vigor de la reforma.
- **Desapareix la jubilació especial als 64 anys**.
- Es crea la **jubilació anticipada als 61 anys**, amb 33 anys cotitzats, però sols en casos de crisi
- Reapareix la **jubilació voluntària, a partir dels 63 anys**, amb 33 anys cotitzats (fa anys era a partir dels 61, però sols per a les persones que havien començat a cotitzar abans de l'1-1-67, que pràcticament ja no estan en actiu). De totes maneres, tant aquesta jubilació com la dels 61 per situació de crisi són totalment desaconsellables, ja que porten una penalització per l'edat que les redueix considerablement.
- Per a alguns **treballs penosos**, insalubres, tòxics o perillosos, o per a persones amb discapacitat, es reduirà l'edat de jubilació sense penalització per edat. Més endavant es determinaran les condicions.
- En cas que una persona decidisca **no jubilar-se** quan ja complisca els requisits, s'incrementarà la seua pensió entre un 2% i un 4% per cada any addicional (fins ara aqueixa possibilitat ja existia, amb un 2% d'increment per any).

Com quedarà la pensió?

- Amb **15 anys** cotitzats correspon el 50% de la base reguladora.
- Amb **37 anys** cotitzats, el 100% (fins ara era amb 35 anys). El pas de 35 a 37 anys serà progressiu entre 2013 i 2027.

Fins ara la base reguladora era el resultat de treure la mitjana dels últims 15 anys (180 mesos). Açò s'ampliarà fins a incloure els últims 25 anys de la vida laboral de cada persona. L'augment serà progressiu, de la manera següent: a partir de 2013, s'afegirà un any més cada any, fins a arribar als 25

anys cotitzats en l'any 2022. Així, en l'any 2013 es tindran en compte els últims 16 anys, en 2014 seran 17, etc.

Si hi ha llacunes en la cotització es reompliran amb el 100% de la base mínima els primers 24 mesos, i la resta amb el 50% d'aqueixa base.

Aquesta modificació té efectes dispars, segons la vida laboral de cada persona. Afavoreix a les que han perdut el treball en l'última etapa de la seua vida laboral, i perjudica a les que han tingut increments salarials per sobre de l'IPC en els últims anys.

Què més s'ha aconseguit amb aquest acord?

- Assegurar la **sostenibilitat** del sistema de pensions.
- Enfront de la proposta del Govern (reduir les despeses exclusivament), s'augmentaran els **ingressos**, mitjançant la integració en el Règim general dels treballadors per compte d'altre del Règim especial agrari i del règim especial d'empleades de llar.
- **S'incrementaran** les bases de cotització del Règim especial d'autònoms.
- S'estudiarà **l'ampliació** del límit màxim de les bases de cotització.

— Es manté el sistema de **complements a mínims** (per a aquelles persones la pensió de les quals no arribe a determinada quantitat), a càrrec de l'Estat cosa que comportarà alliberar més de 4.000 milions d'euros anuals que ara ixen de la Seguretat Social.

— Es **milloraran** les pensions de les persones d'edat avançada que viuen soles.

— Es recupera **"l'ajuda"** per a tots els aturats i les aturades que hagen deixat de percebre qualsevol tipus de prestació.

— Es manté la vigència del **Pacte de Toledo**, enfront de la proposta de substituir-lo pel FEDEA (una comissió d'experts "independents" les propostes dels quals no ho eren tant).

— També s'arreplega un **compromís** bipartit del Govern i els sindicats per al tractament de qüestions relatives a la funció pública, entre altres, "l'avaluació dels acords al seu dia aconseguits en l'àmbit de la funció pública". Significarà açò la possibilitat de recuperar algun dia les retallades que han patit els nostres salaris a partir de juny?

Queden moltes qüestions pendents de concretar, seguirem informant.

PERSONES AMB MENYS DE 38 ANYS I 6 MESOS COTITZATS

Si tenen cotitzats aquests anys	Poden jubilar-se als (*)
38 i 6 mesos	65 anys

(*) Amb el 100% de la pensió

PERSONES AMB MENYS DE 38 ANYS I 6 MESOS COTITZATS

Durant l'any	Si tenen cotitzats aquests anys	Poden jubilar-se als (*)
2011	35 anys	65 anys
2012	35 anys	65 anys
2013	35 anys i 3 mesos	65 anys i 1 mes
2014	35 anys i 6 mesos	65 anys i 2 mesos
2015	35 anys i 9 mesos	65 anys i 3 mesos
2016	36 anys	65 anys i 4 mesos
2017	36 anys i 3 mesos	65 anys i 5 mesos
2018	36 anys i 6 mesos	65 anys i 6 mesos
2019	36 anys i 9 mesos	65 anys i 8 mesos
2020	37 anys	65 anys i 10 mesos
2021	37 anys i 3 mesos	66 anys
2022	37 anys i 6 mesos	66 anys i 2 mesos
2023	37 anys i 9 mesos	66 anys i 4 mesos
2024	38 anys	66 anys i 6 mesos
2025	38 anys i 3 mesos	66 anys i 8 mesos
2026	38 anys i 6 mesos	66 anys i 10 mesos
2027	38 anys i 9 mesos	67 anys

(*) Amb el 100% de la pensió

PERSONAL EDUCATIU

Personal Funcionari **PSEC**

Què ha defensat i aconseguit CCOO

Estatut bàsic dels empleats públics

- Reconeixement de triennis per al personal interí.
- Millora dels permisos per paternitat, llicències, excedències i permisos per cura de familiars.
- Classificació professional i carrera.

Retribucions

- Malgrat el dur cop que ha comportat la reducció de les nostres retribucions per la publicació del Decret de 24 de maig els acords signats per CCOO quant a retribucions ha implicat:
- La incorporació del 100% del complement específic en les pagues extres.
- Augment d'un 2% de pujada anual en tots els conceptes, des de l'any 2005 al 2009.
- Posada en marxa del Pla de pensions per a empleats públics.

Educació especial

- Mesa Tècnica conjunta de les conselleries de Justícia, administracions públiques i Educació per a negociar la millora de les condicions laborals del personal educador d'educació especial i fisioterapeutes.
- Propostes en la negociació col·lectiva sobre horari, calendari i funcions.

Educació infantil de 0 a 3 anys

- Reconeixement de les escoles infantils com a centres educatius.
- Igualtat de l'horari de les escoles infantils amb la resta de centres educatius del País Valencià: reducció de la jornada laboral pels mesos de juny i setembre.
- Compliment de l'Acord de plantilles signat per la Conselleria d'Educació l'any 2005, en el qual s'estableix un mestre/a per escola, un educador/a per unitat i un/a més per cada tres unitats.
- Incorporació d'una 2a persona de suport en les escoles de 6 o més unitats.
- Unificació de plantilles i augment de llocs de treball per a educadors infantils.

VOTA
eleccions sindicals
**AL MEU CENTRE
JO TAMBÉ
EDUQUE**

Lluita amb CCOO...

Per acabar amb la precarietat, i pels salaris.

Per aconseguir seguretat ia la feina amb mesures de prevenció que eviten accidents de treball i malalties professionals.

Pel respecte a la jornada laboral i al dret efectiu a la conciliació de la vida personal.

Què defén i per què lluitarà CCOO

Serveis educatius i complementaris

- Defensa dels drets laborals dels seus treballadors i treballadores.
- Lluita enfront de l'atac que comporten els intents de privatització.
- Lluita enfront de l'agressió que comporta l'última reforma laboral i les retallades salarials.

Retribucions

- Tornada a la concertació i als acords, com el de 25 de setembre de 2009 que ens assegurava el manteniment del poder adquisitiu en el trienni 2010-2012.
- Anul·lació de la retallada salarial de juny de 2010.
- Millora del poder adquisitiu amb les clàusules de revisió salarial.

Ocupació pública

- No a la privatització i externalització.
- Ocupació estable i de qualitat.
- Eliminar la taxa de reposició d'efectius.
- Consolidació de l'ocupació interina en ocupació fixa, mitjançant ofertes públiques d'ocupació anuals.
- Concursos de trasllats amb possibilitat d'accés a les places que deixen vacants les persones que obtenen destinació.
- Mobilitat entre les diverses administracions.
- Nova regulació per a les borses d'ocupació temporal.

Carrera professional

- Negociació de la carrera professional com estableix l'Estatut bàsic de l'empleat públic.
- Promoció professional en el lloc de treball amb incentius salarials.

Salut laboral

- Augment de la dotació econòmica per a programes de salut laboral.
- Possibilitar la reducció de jornada per motius de salut, sense reducció salarial.
- Millora dels serveis de prevenció, amb l'adaptació real i efectiva del lloc de treball per motius de salut.
- Desenvolupar programes de vigilància de la salut, riscos laborals i integritat física de treballadors i treballadores derivats de l'acompliment de les funcions del lloc de treball.
- Substitució immediata de baixes.

PERSONAL EDUCATIU

Personal Funcionari PSEC

Permisos i llicències

- Establiment d'un any sabàtic sense repercussió en les pensions.
- Establiment de llicències per estudi retribuïdes.

Educació especial:

- Reanudació de les negociacions iniciades l'any 2008 sobre la millora de les condicions laborals del personal educador d'educació especial i fisioterapeuta quant a horari, calendari i funcions.
- Adequació de la nostra participació educativa al funcionament dels centres i a la resta de professionals que atenen l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reconeixement de la nostra tasca educativa i dignificació professional.
- Reglament orgànic i funcional específic per a centres i aules específiques.

Educació infantil

- Reducció de les ràtios i ampliació de la xarxa pública d'escoles infantils.
- Reglament orgànic i funcional d'escoles infantils i creació d'òrgans de participació com els consells escolars.
- Plantilles que garantiscen el bon funcionament i l'atenció adequada.
- Reconeixement de la tasca de tutoria i increment del nivell retribuïdor corresponent.
- Negociació de la millora de les condicions laborals dels educadors infantils quant a horari, calendari i funcions.

Oferta formativa

- Increment de l'oferta formativa específica per a treballadors socials, fisioterapeutes, educadors d'educació especial i infantil.
- Possibilitats reals i efectives d'assistència a cursos dins de l'horari laboral.

Amb aquest pacte **HEM**

GARANTIT la sostenibilitat futura del sistema públic, enfront dels qui apostaven per la seua privatització.

FRENAT l'agressió proposada pel Govern. Com?

- + **Eliminant l'obligatorietat** de la jubilació als 67 anys.
- + **Mantenint els 65 anys** com a edat de jubilació ordinària.
- + **Flexibilitzant l'edat de jubilació** amb un interval que va des dels 61 als 67 anys.

Edat	Modalitat jubilació	Anys cotitzats
+ 61	- Per treballs penosos, tòxics o perillosos o discapacitat, amb coeficients reductors.	15
	- Jubilació anticipada per crisi.	33
	- Jubilació parcial.	30
63	Jubilació anticipada voluntària	33
65	Jubilació ordinària	38,5
67	Jubilació ordinària	15 (50% de la pensió) 37 (100%)
+65 +67	Jubilació postergada	Amb una millora de la quantia d'entre un 2% i un 4% per any

+ **Possibilitant que pugues jubilar-te voluntàriament** a partir dels 63 anys.

+ **Mantenint el mínim en els 15 anys** per a accedir a una pensió contributiva.

+ **Millorant les carreres de cotització de les persones més vulnerables:** s'hi reconeixen fins a dos anys de cotització a les mares i als pares que hagen interromput la seua vida laboral per naixement o adopció, a més d'ampliar a tres anys el període cotitzat per excedència per a la cura de fills/es. També se'n beneficiarà el col·lectiu juvenil reconeixent com a períodes de cotització els programes formatius per un màxim de dos anys.

+ **Aconseguint que siga de manera gradual** l'ampliació del càlcul de pensió als 25 anys.

CONSENSUAT una reforma **EQUILIBRADA**, que **millorarà els ingressos** del sistema mitjançant:

- + L'increment de les bases de cotització dels règims especials (agrari, persones autònomes i empleades de llar).
- + El finançament a càrrec dels Pressupostos de l'Estat dels complements que s'afegeixen a les pensions contribuïdores per a arribar als mínims i que afecten sobretot viudes i persones empleades de llar. Açò comportarà un estalvi a la Seguretat Social d'uns 4.000 milions anuals.

La presència de sindicats i patronal en aquest pacte garanteix el paper dels agents socials en el Govern de les pensions, traient-lo del debat partidista. Aquestes mesures **s'engloben en un acord social i econòmic més ampli**, que inclou la reforma de la negociació col·lectiva i la política industrial, d'innovació i energètica, així com les polítiques actives d'ocupació. Açò permetrà el suport a les persones aturades que no tenen dret a prestació, mitjançant una ajuda de 400 euros mensuals.